

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
2.Bf.347/2012/17. szám

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2013. év február hó 14. és február hó 28. napjain megtartott nyilvános ülések alapján meghozta, és 2013. év február hó 28. napján kihirdette az alábbi

ítéletet:

Az emberölés bűntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt I.r. vádlott és társa indult büntetőügyben a Budapest Környéki Törvényszék 2012. április hó 17. napján kelt 16.B.68/2011/54. számú ítéletét **megváltoztatja**.

A vádlottak élet elleni bűncselekményét társtettesként elkövetett emberölés bűntette kísérletének (Btk.166.§ (1), (2) bekezdés i./ pont) minősíti.

Az I.r. vádlottal szemben kiszabott börtönbüntetés végrehajtásának részbeni felfüggesztésére vonatkozó rendelkezéseket mellőzi.

Az I.r. vádlott személyazonosító igazolványának száma: kijavította. A II.r. vádlott lakcíme kijavította.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja

A II.r. vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes letartóztatásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámítja.

Az I.r. vádlott köteles a másodfokú eljárás során összesen felmerült 6.115.- (hatezer-egyszáztizenöt) forint bűnügyi költséget az államnak megfizetni.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A Budapest Környéki Törvényszék a 2012. április hó 17. napján kelt 16.B.68/2011/54. számú ítéletével az I.r. és a II.r. vádlottak bűnösségét társtettesként elkövetett emberölés büntetnének kísérletében (Btk.166.§ (1), (2) bekezdés i./ és j./ pont) és kiskorú veszélyeztetésének büntetnében (Btk.195.§ (1) bekezdés) állapította meg. Az I.r. vádlottat - halmazati büntetésül - 4 év 6 hónap börtönbüntetésre és 4 év közügyektől eltiltásra, míg a II.r. vádlottat - halmazati büntetésül - 6 év börtönbüntetésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte. Az I.r. vádlott esetében rendelkezett a kiszabott börtönbüntetés végrehajtásának részbeni felfüggesztéséről. Rendelkezett továbbá a vádlottak által előzetes fogvatartásban töltött idő kiszabott szabadságvesztés tartamába történő beszámításáról, a szülő felügyeleti jog megszüntetéséről, valamint az eljárás során lefoglalt bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

Az ítélet ellen az ügyész a vádlottak terhére büntetésük súlyosításáért, az I.r. vádlott és védője elsődlegesen felmentésért, másodlagosan eltérő jogi minősítésért, harmadsorban enyhítésért, míg a II.r. vádlott és védője eltérő jogi minősítés és enyhítés érdekében jelentettek be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.806/2011/11. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta, a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak. Álláspontja szerint a Budapest Környéki Törvényszék perrendszerűen folytatta le az eljárást. A tényállást túlnyomó részt megalapozottan állapította meg és a bizonyítékok értékeléséről az indokolási kötelezettségének maradéktalan teljesítésével adott számot. A történeti tényállást azzal tartotta korrigálandónak, hogy a 7. oldal (4) bekezdésébe az ítélet indokolási részéből szükségesnek tartotta átemelni, hogy a sértettben a vádlottak magatartásának hatására félelem alakult ki, amelynek jelei észlelhetőek voltak rajta, későbbi kórházi ellátása során e félelem oldódott, majd elmúlt.

Az ügyészi álláspont szerint a Budapest Környéki Törvényszék az irányadó tényállás alapján okszerűen következtetett a vádlottak bűnösségére, részben tévedett azonban a cselekményeik jogi minősítésekor. A 14. életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett élet elleni cselekmény esetén kizárólag a Btk.166.§ (2) bekezdés i./ pontjában meghatározott minősítő körülmény állapítható meg, amely jelen esetben szükségképpen magába hordozza az életkorból adódó védekezésre képtelenséget. A vádlottak súlyosabb bűncselekménye ezért helyesen nem kétszeresen minősül. A fellebbviteli főügyészség szerint az elsőfokú bíróság a vádlottak büntetésének kiszabásakor a bűnösségi körülményeket nem a tényleges súlyuknak megfelelően értékelte, eltúlzott és többszörös jelentőséget tulajdonított az enyhítő körülményeknek. A súlyosabb bűncselekmény kísérleti szakban maradása súlytalannak tekinthető, mert befejezett és közeli kísérletről van szó. Az ügyészi álláspont szerint mindkét vádlott terhére a súlyosító körülmények vannak túlsúlyban, amelyek nyomatéka is jelentős. A vádlottakkal szemben csak jelentősen megemelt fő-, és mellékbüntetés alkalmazása szolgálhatja kellően a büntetési célokat. Mindezek alapján a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a Budapest Környéki Törvényszék ítéletét változtassa meg akként, hogy a vádlottak élet elleni cselekményét 14. életévét be nem töltött

személy sérelmére, társtettesként elkövetett emberölés büntette (Btk.166.§ (2) bekezdés i./ pont) kísérleteként minősítse, a fő- és mellékbüntetésüket súlyosítsa és egyidejűleg az I.r. vádlott szabadságvesztés büntetése részbeni felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést mellőzze. Egyebekben az elsőfokú ítéletet hagyja helyben.

Az ügyész a nyilvános ülésen az írásbeli átiratban foglaltakat fenntartotta. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság az életelleni bűncselekmény tekintetében a kísérletnek, mint enyhítő körülménynek eltúlzott jelentőséget tulajdonított. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság alkalmazzon fegyházbüntetést és mellőzze az I.r. vádlott tekintetében a részbeni felfüggesztésre vonatkozó rendelkezést.

Az I.r. vádlott korábbi kirendelt védője írásbeli fellebbezés indokolást csatolt, míg meghatalmazott védője a nyilvános ülésen előadta, hogy a Legfelsőbb Bíróság 15. sz. Irányelvére is figyelemmel az élet kioltására irányuló szándék a védenccé esetében nem állapítható meg, így az I.r. vádlott terhére rótt bűncselekmény jogi minősítése is téves. Elsődlegesen bizonyítottság hiányában történő felmentésre tett indítványt, másodlagosan az életveszélyt okozó testi sértés büntetnének megállapítása mellett a büntetés lényeges enyhítését kérte.

A II.r. vádlott védője a nyilvános ülésen szintén utalt arra, hogy az emberölés kísérletének megállapításához szükséges tudattartalom nem volt a védenccé terhére róható. Életveszélyt okozó testi sértés megállapítását kérte arra figyelemmel, hogy a II.r. vádlott a halálos eredményt önként elhárította.

Az I.r. vádlott az utolsó szó jogán a bűnösségét elismerte és elmondta, hogy megbánta a tettét. Kérte, hogy a védője által elmondottakat a másodfokú bíróság vegye figyelembe.

A II.r. vádlott az utolsó szó jogán úgy nyilatkozott, hogy a bűnét elkövette és nagyon bánja. Elmondta, hogy eddig is elismerte a tettét és vállalja érte a felelősséget.

Az ügyészi fellebbezés részben alapos, míg a védelmi fellebbezések az alábbiak szerint nem alaposak.

A Fővárosi Ítéltábla az ügyészi és védelmi perorvoslatok folytán bírálta fel a Budapest Környéki Törvényszék ítéletét és az azt megelőző elsőfokú bírósági eljárást. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság túlnyomó részt perrendszerűen folytatta le a bizonyítási eljárást. A Be.270.§ (1) bekezdése alapján ugyan nem állapította meg a vádtól eltérő minősítés lehetőségét, azonban 2012. január hó 19. napján kelt végzésében utalt a Btk.166.§ (1) és (2) bekezdés i./ pontja szerinti - vádirati minősítéstől eltérő - minősítés lehetőségére. Az ügyész a vádbeszédben módosította a vád tárgyává tett legsúlyosabb bűncselekmény jogi minősítését, de a törvényszék törvényesen, a Be.310.§ (1), (2) bekezdése szerint eljárva nyilatkozta a védőket a tárgyalás elnapolásának lehetőségére, azonban ezzel a védelem nem élt (54. tjk. 6. oldal).

A Budapest Környéki Törvényszék ügyfelderítési kötelezettségének teljességgel eleget tett. A beszerzett bizonyítékokat logikusan értékelte, mérlegelte.

Az elsőfokú bíróság helyesen alapította az ítéleti tényállást az I.r. és II.r. vádlott az eljárás kezdeti szakaszában tett egybevágó és orvosszakértői bizonyítékokkal is megerősített vallomásaira. Az I.r. vádlott a nyomozás során a legsúlyosabb bántalmazás tekintetében a sértett jobb halántékának kétszeri megütését is elismerte (nyom.ir. 549. oldal nyomozási bíró előtt), majd a tárgyaláson már tagadta a cselekmény elkövetését. A II.r. vádlott mindvégig önmagát és az I.r. vádlottat is terhelte az ítéleti tényállásban rögzített cselekmények elkövetésével. A II.r. vádlott a gyanúsított kihallgatása során az I.r. vádlottat annak beismerésével azonos tartalommal terhelte (nyom. ir. 673. oldal). Megjegyzi a Fővárosi Ítéltábla, hogy a másodfokú nyilvános ülésen az utolsó szó jogán mindkét vádlott a bűnösségét elismerte.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által helyes mérlegeléssel megállapított tényállás túlnyomó részt megalapozott, az az alábbi kiegészítésekkel és helyesbítésekkel irányadó volt a felülbírálat során.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a Be.352.§ (1) bekezdés a./ pontja szerint, az iratok tartalma alapján az alábbiakkal egészíti ki, illetőleg helyesbíti.

- A 2010. november hó 12. napján megvalósított bántalmazás következtében a sértett a jobb felkaron, illetve hason harapott sérülést szenvedett el, valamint mindkét farpofán nagy kiterjedésű véraláfutása keletkezett (Nyom.ir. 535. oldaltól igazságügyi orvosszakértői vélemény). A fentieket az elsőfokú bíróság tévesen a 2010. november hó 23. napján kifejtett bántalmazás során elszenvedett sérülésekként tüntette fel (elsőfokú ítélet 7. oldala).
- A sértett utolsó, legsúlyosabb bántalmazására helyesen 2010. november hó 23. napján került sor, amikor is a vádlottak cselekményével okozati összefüggésben a sértett gyermek az alábbi sérüléseket szenvedte el:
 - a koponya jobb oldali fali területén, a hajas fejbőr alatt elhelyezkedő 5 mm vastagságú vérömlenyt, ugyanezen a területen a koponyaüregben, a kemény agyburok alatt elhelyezkedő 10 mm vastagságú vérzést,
 - agyzúzódást
 - a jobb oldali falcsont területéről kiinduló 8-10 cm hosszúságú, a bal falcsontra is ráterjedő koponyatörést, mely törésvonala mellett a középvonal szomszédságában egy 11x9 mm nagyságú csontdarab is kitört, de benyomat nem alakult ki.

- A másodfokú bíróság az igazságügyi orvosszakértői vélemény és a vádlottaknak ezzel egybevágó nyilatkozatai alapján kirekeszti a 2010. november hó 23. napján kifejtett bántalmazással összefüggésbe hozható sérülések köréből az alábbiakat:
 - mindkét farpofán nagy kiterjedésű véraláfutás (2010. november 12. napján megvalósított cselekmény)
 - a jobb felkaron, illetve a hason harapott sérülés (2010. november 12. napján megvalósított cselekmény)
 - további elszórt véraláfutások az alsó végtagokon
 - a bal oldali sípcsont alsó harmadának törése

(Nyom. ir.535. oldaltól igazságügyi orvosszakértői vélemény, 44. sz. tárgyalási jegyzőkönyv 39. oldaltól 43. oldaláig, elsőfokú ítélet 25. oldal (2) bekezdés).
- A 2010. november hó 23. napján elkövetett bántalmazással okozati összefüggésben a sértettnél kialakult közvetlen életveszélyes állapot a szakszerű orvosi beavatkozás nélkül törvényszerűen halálos eredményhez vezetett volna (44. tárgyalási jegyzőkönyv 39-től 43. oldalig, igazságügyi orvosszakértő szóbeli előadása).
- A vádlottak cselekményei folytán a sértettben félelem alakult ki, amelynek jelei a későbbi kórházi ellátása során észlelhetőek voltak, azonban ez később oldódott, majd elmúlt (dr. Gyorsok Zsuzsanna és dr. Eiszrich Ádám tanúvallomásai alapján az elsőfokú ítélet 18. oldal (1) és (2) bekezdéséből, valamint a 19. oldal (1) bekezdéséből a tényállásba átemelve).
- Az I.r. vádlott jelenleg élettársi kapcsolatban él (2013. február hó 14. napján megtartott másodfokú nyilvános ülés jegyzőkönyve).

A fenti kiegészítésekkel és helyesbítésekkel teljes körűen megalapozottá vált ítéleti tényállás a másodfokú eljárásban eredményesen nem támadható, így a védők ezirányú fellebbezése - a Be.351.§ (1), 352.§ (2) és (3) bekezdésében foglalt felülmérlegelés tilalmára is figyelemmel - eredményre nem vezethetett.

Az irányadó tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett mindkét vádlott bűnösségére. Azonban az élet elleni cselekmény tekintetében a jogi minősítést tévesen állapította meg.

Az eljárás során megfogalmazott védői érvekre is figyelemmel, így különösen a II.r. vádlott védőjének a nyilvános ülésen kifejtett álláspontjára tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az alábbiakra mutat rá. A legsúlyosabb bűncselekmény tekintetében az önkéntes eredmény elhárítás közelébe sem került a vádlottak társtettesként megvalósított kísérleti cselekménye. Az érdektelen tanú mindvégig következetes

vallomása alapján helyesen állapította meg az irányadó tényállásban az elsőfokú bíróság, hogy a sértett orvoshoz szállítását nem a vádlottak kezdeményezték, nem ők szervezték meg, azt a tanú bonyolította le és ennek során a vádlottak teljesen passzív magatartást tanúsítottak. A teljes (befejezett) kísérlet esetén az önkéntes visszalépés esetei közül kizárólag az önkéntes eredmény elhárítás eredményezhette volna a büntethetőség megszűnését, azonban az eredmény elhárítás kizárólag aktív magatartással valósulhat meg, amelynek során az elkövető szándéka megfordul, már nem a bűncselekmény befejezése áll a szándékában, hanem a hátrányos következmények elhárítása és ennek érdekében fejt ki aktív, tevékeny magatartást. Fentiekre figyelemmel a minősített ölési cselekmény tekintetében az önkéntes eredmény elhárítás nem állapítható meg.

Az I.r. vádlott korábbi kirendelt védője, valamint későbbi meghatalmazott védője, továbbá a II.r. vádlott védője is hivatkozott arra, hogy a vádlottak szándéka nem terjedt ki a sértett életének kioltására, ezért álláspontjuk szerint az élet elleni bűncselekmény kísérlete nem állapítható meg.

Ezzel szemben a másodfokú bíróság egyet értve az elsőfokú bíróság jogi álláspontjával rámutat arra, hogy a sértett életkorára, testi fejlettségére, a megcélzott testtájakra, az erőbehatás nagyságára, valamint az elszenvedett sérülésekre figyelemmel az ölésre irányuló eshetőleges szándék állapítható meg és kizárható, hogy a vádlottak szándéka kizárólag a közvetlen életveszélyes állapot létrehozására irányult volna. A védelem által is hivatkozott 15. számú Irányelv szerint az elkövető tudattartamára, az elkövetés külső körülményeiből, a tárgyi tényezőkől lehet következtetést levonni és ezt kell az alanyi tényezőkkel összevetve értékelni. A fent írt tárgyi tényezők mind az élet kioltására irányuló eshetőleges szándékot támasztják alá, míg az alanyi oldalon - az önkéntes eredmény elhárítás irányába mutató tények hiányában - a halálos eredménybe való belenyugvásra vonható kétséget kizáró következtetés mindkét vádlott esetében. Az I.r. vádlott korábbi kirendelt védőjének írásbeli fellebbezésére figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla rögzíti, hogy az élet elleni bűncselekmény kísérletét a 2010. november hó 23. napján elkövetett bántalmazás alapozza meg. E cselekmény esetében a két vádlott egymás tevékenységéről tudva közösen, azonos módon a fején bántalmazták a két hónapos csecsemőt. A társtettség megállapításához szükséges - Btk.20.§ (3) bekezdésében meghatározott - feltételek úgy az I.r., mint a II.r. vádlott tekintetében fennálltak.

Helytálló az az ügyészi álláspont, miszerint a vádlottak élet elleni bűncselekménye kizárólag a Btk.166.§ (2) bekezdés i./ pontja szerint minősül, mivel a jogalkotó a 14 év alatti sértett sérelmére történő elkövetés súlyosabb minősítésekör már figyelembe vette, hogy a gyermekkorú sértettnek csökkentebb a védekezési képessége, ezt a körülményt nem lehet kétszeresen értékelni. Ellenkező esetben az újszülött, vagy csecsemő sérelmére elkövetett élet elleni cselekmények más minősítő adat fennállása hiányában is szükségszerűen és minden esetben a Btk.166.§ (2) bekezdés j./ pontja szerint is minősülnének.

Ugyanakkor a II.r. vádlott védőjének helyes felvetése alapján a másodfokú bíróság a minden ténybeli alapot nélkülöző iratellenes alábbi megállapítást az elsőfokú ítélet 26. oldalának (3) bekezdéséből mellőzi: „Igazából nem volt szükségük a gyermekre, csak felhasználták őt arra, hogy valóban felnőttek lehessenek, és mások is így nézzenek rájuk, és viselkedjenek velük.”

Az elsőfokú bíróság adós maradt a vádlottak Btk.195.§ (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő kiskorú veszélyeztetésének büntetétéhez kapcsolódó jogi indokolással. A vádlottak minősített, élet elleni bűncselekménye valóságos anyagi bűnhalmazatban áll a kiskorú veszélyeztetésének büntetével. A sértett sérelmére elhúzódó jelleggel valószínűsíthető meg a vádlottak testi bántalmazást, amellyel okozati összefüggésben a két hónapos csecsemőnek testi sérülést okoztak. A sértettben hosszan tartó félelem is kialakult a bántalmazásokkal összefüggésben. Mindezekre figyelemmel az elkövetéskor szülői felügyeleti jogot gyakorló és egyben a gyermek gondozására is köteles személyek e feladatukból folyó kötelességüket súlyosan megszegték és ezzel oksági kapcsolatban a gyermek testi, értelmi fejlődését veszélyeztették. Helyesen minősítette a vádlotti cselekményeket az elsőfokú bíróság természetes egységnek és az önálló tettesi elkövetői alakzat is összhangban áll az állandó bírói gyakorlattal (BH 1997.263).

A Budapest Környéki Törvényszék a büntetés kiszabása során a súlyosító és enyhítő körülményeket felsorolta, azonban azoknak részben nem tulajdonított megfelelő nyomatékot.

Az ítélet 28. oldal utolsó bekezdése értetlen, zavaró és ellentmondásos. Valójában az elsőfokú bíróság az I.r. vádlott tekintetében szabta ki a büntetést az enyhítő szakasz (Btk.87.§ (1) és (3) bekezdése) kimerítő alkalmazásával (kétszeres leszállás), míg a II.r. vádlott tekintetében a fenti törvényhely (2) bekezdés a./ pontja alapján az egyszeres enyhítés lehetőségével élt.

A vádlottak terhére rótt legsúlyosabb élet elleni bűncselekmény kísérleti szakban maradása csekély nyomatékkal bír a kísérlet befejezett és közeli jellegére figyelemmel.

Ugyanakkor valóban nyomatékos enyhítő körülmény, hogy a bűncselekmény elkövetésekor mindkét vádlott fiatal felnőtt volt, az I.r. vádlott a 2010. november hó 4. napján megvalósított cselekményét még fiatalkorúként követte el. Ez utóbbi további enyhítő körülmény. A Btk. 37.§-ában meghatározott büntetési célok elérése érdekében a vádlottakkal szemben kiszabott büntetések belső arányosságát oly módon állította helyre a másodfokú bíróság, hogy az I.r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának részbeni felfüggesztésére vonatkozó rendelkezéseket mellőzte.

Az elsőfokú bíróság nem adta indokát a Btk.45.§ (2) bekezdése szerinti enyhébb végrehajtási fokozat megállapíthatóságának, ugyanakkor a Fővárosi Ítéltábla a fenti törvényhely alkalmazásával mindkét vádlott esetében egyet értett, az enyhébb

végrehajtási fokozat perbírói alkalmazását a vádlottak cselekmények elkövetéskori fiatal felnőtt kora indokolta.

Az elsőfokú bíróság ítéletének járulékos rendelkezései törvényesek, azonban a szülői felügyeleti jog megszüntetéséről való rendelkezés indokolása - az ítélet indokolásának 27. oldala - kiegészítendő azzal, hogy a Csjt.88.§ (1) bekezdés a./ pontján felül a c./ pont is indokolja a megszüntetést, mivel a törvényi rendelkezés szerint a szülői felügyeleti jogot meg kell szüntetni, ha a szülőt a bíróság valamelyik gyermeke személye ellen elkövetett szándékos bűncselekmény miatt szabadságvesztésre ítélte. Jelen esetben ez maradéktalanul teljesült.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be.372.§ (1) bekezdése alapján részben megváltoztatta, míg egyebekben a Be.371.§ (1) bekezdése alapján helyben hagyta.

A másodfokú bíróság az ítélet rendelkező részében feltüntette az I.r. vádlott új személyazonosító igazolványának számát, valamint a II.r. vádlott lakóhelyét.

A Fővárosi Ítéltábla a Btk.99.§ (1) bekezdése alapján rendelkezett a II.r. vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a másodfokú ítélet kihirdetéséig előzetes letartóztatásban töltött idő kiszabott szabadságvesztésbe történő beszámítása felől.

A másodfokú eljárásban az I.r. vádlott terhén felmerült bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés a Be.381.§-án alapul.

Budapest, 2013. év február hó 28. napján

. Lassó Gábor s.k.

Ujvári Ákos s.k. .

Fatalin Judit s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Budapest Környéki Törvényszék 16.B.68/2011/54. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.347/2012/17. számú ítéletében írt változtatásokkal 2013. február hó 28. napján jogerős és végrehajtható!

Dr. Lassó Gábor s.k.

a tanács elnöke

Kiadmány hitelélül:

Weszely-Földvárszki Tünde

tisztviselő